

Katastrofens lokala poetik

*Reflektioner kring postkolonial melankoli
och traumaframställning*

MARYAM ADJAM är fil.mag.
i etnologi vid Uppsala universi-
tet. Hon arbetar som frilansskri-
bent med frågor om postkolonial
historieskrivning och urbanise-
ringsprocesser.



”Många år senare körde vi dit. Vi hade en gammal Citroën, så vi tog den och körde hela vägen dit. Där stan låg förut, intill byn Torki Bilich. Det var där de hade byggt staden. Kompaniet hade sina oljefält i närheten, så där hade de byggt stan. Vi frågade runt, på vägen, men det var ingen som visste var den låg. Alla talade om att vi borde köra till Dogonbadan istället. Någon stad vid namn Gachsaran fanns det inte men området hette visst så, sa de. Hur vi än förklarade att det var det gamla Gachsaran som vi letade efter, så visste ingen var den låg. Det var en och annan gamling som kände igen namnet men inte visste vägen. Till slut hittade vi den. Eller inte, hittade vi någonting egentligen. Det var ju bara öken och berg. Såg du dig för ordentligt kunde du se att det hade funnits något där förut. Lite högar med tegelstenar och sånt, mitt i öken. Då vet man att det varit något där förut. Jag var ju sju år när de körde bort oss. De hade ju byggt en hel stad, med fina hus, klubbar, bion. Hade grävt vattenbrunn också. Men oljan tog väl slut, så de jämnade stan med marken. Ville inte att folk skulle bo kvar där. Tog allt med sig. Allt hörde ju Kompaniet till, så de tog det med sig. Byggde på nytt, på väg till Dogonbadan.

Dogonbadan var ju ingenting innan. Den blev till en riktig stad då. De som jobbade för Kompaniet, fick flytta dit. Min far jobbade ju som polis. Så han kunde inte flytta med Kompaniet. Vi blev av med huset och fick flytta till Abadan istället. De stängde ju av vattnet. Ville inte att folk skulle bo kvar. Och sen rev de allt. Tog allt med sig. Nu är det helt tomt. Byn Torki Bilich finns ju, men Gachsaran är borta. Det måste ha varit slutet på

50-talet någon gång. Jo, jag var ju sex sju år, så... Det står inte ens Gachsaran i min födelseattest, det står namnet på något helgon som sades ha passerat där istället, Baba Muhammad Kohkilioieh. Kompaniet döpte det nya oljefältet, dit de flyttade, till Gachsaran. Så det gamla Gachsaran är det ingen som känner till." (Maziar, 28 november 2005.)

*

Förbryllad fick jag, för ett par år sedan, höra sagan om staden som försvann. En Kompaniets stad som försvann, då den inte behövdes mer. Rationella förklaringar avlöste varandra. Oljan hade tagit slut på fältet. De nyupptäckta oljefälten låg allt för långt bort. Vad gör man då med en stad som är byggd uteslutande för ett oljekompanis personal? Byggmaterial är dyrbart, så varje tegelsten, varje dörr och fönster får följa med. En dyrgrip är också arbetskraften. Inte kan den väl lämnas att flytta när den vill?

Staden jämnas alltså med marken och den behövliga personalen, den får följa med. En stad lika med hus att inhysa arbetskraft i. Här var en urbanisering, rationell och metodisk. Den gick hand i hand med en modernitet barskrapad från filosofins trånga labyrintartade gångar. Den tyckets inte vara något annat utöver en framåt marsch i industrialismens emellanåt cyniska takter.

Här var också en historia som över-skuggade allt annat. För den som söker det fullskaliga, apokalyptiska traumat, är oljestaden Abadan och den kringliggande regionen i södra Iran en guldgruva. Redan vid förra sekelskiftet fick industriella lyck-sökare upp ögonen för dessa ödsliga trakter. Värdet av det nyfunna svarta guldet hade börjat göra sig gällande. Det sena 1800-talet hade också ännu ett under i

bakfickan, koncessionsavtalen. Koloniseringsens kostsamma projekt skulle allteftersom ikläs i köpbara rättigheters mångfacetterade dräkt. Rätten till mark, rätten till utvinning, rätten till förbrukning kunde köpslås och tillfalla den lycklig lot-tade, oftast för små summor. Detta blev också upptakten för det omfattande urbaniseringsprojekt som följde i det engelska oljebolaget Anglo-Persian Oil Companys (senare British Petroleums) spår i södra Iran.

Här fann man inte endast oljan utan en scen för den europeiska självbilden. Kring oljefälten byggdes väldiga städer i första hand för bolagets personal. Trots att Iran aldrig blev en koloni i ordets sanna bemärkelse, kom dessa städer att följa det strikta koloniala schema som kännetecknade brittisk urbanisering i koloniserade regioner, med bland annat en ras- och klassbaserad byråkrati som grund för en uppdelning av den urbana miljön (jfr King 1976).

Kompanistäder kom också att präglas av industriellt utopiska visioner om social ingenjörskonst. Själv uppstigen ur intet, ur "a land of sunshine, mud and flies" skulle industristaden bli praktexemplet på den europeiska modernitetens slagkraftighet och inneboende kapacitet (Longhurst 1959:45). Ett civilisationscentrum i ständig kamp mot det bakåtsträvande, mot det passerade stadiet av traditionalism.

Vidare skulle det moderna löftet om framstegets uppstigbara karaktär, förkroppsligas i staden. Med kompaniet som enda egentliga ekonomiska kärna, kunde gradering och kategorisering av stora delar av stadsbefolkningen ske efter yrkestillhörighet. Platsen i yrkespyramiden avgjorde inte endast var och i vilken sort bostad man fick bo, utan även i vilka affä-

Abadan 2004. Foto: Fredrik Ericsson.

rer man fick handla, vad man fick handla, vilka fritidsnöjen man hade rätt till, vilka bostadsområden och klubbar man fick besöka, om man fick åka buss till jobbet eller ej. Möjligheten att kunna "byta upp sig" gavs just i kombination med befordring inom arbetet. För den som följde systemets regelverk, anpassade sig efter dess krav och dess behov, låg framstegets och belöningens väg öppen. Det var bara att sträva uppåt, i en rak och otvivelaktig linje.

Denna, den hårt strukturerade visionen av en modernitetens och kolonialismens "civilisatoriska bragd" styrde inte endast arkitekturen och den urbana miljöns utformning. Den kom också att erbjuda ett

övertydligt exempel på hur en "master narrative", hur Berättelsen om staden kan formas. Den berättar om hur en diskursiv kolonial historieskrivning gör tappra försök att tillägna sig platsen. En historia som tillskriver sig själv äran att ha givit upphov till staden och till dess fortsatta existens. En historia som jämnar städer med marken och trollar fram dem ur ödemarken. Den slukar glupskt öden. Stadsbornas talan brännmärker den som goda typexempel på strukturernas närvaro. En övergripande historia som utnämner sig själv till den ofrånkomliga förutsättningen för denna lokala kulturs existens, för dess meningsfullhet (Chakrabarty 2000, Stewart 1996).

I den linjära tidens stad äger således en kolonisering rum, en industri byggs och förfaller och ett krig med grannlandet Irak ödelägger slutligen staden, för att på nytt föda den ur sin glamorösa aska. Modernitetens baksida, det absoluta fallet, den katastrofala förintelsen av det välbekanta till förmån för pånyttfödelsen, framträder här som ett oundvikligt och återkommande drag hos denna lokala historia.

I detta, den historiska ramens fångenskap blir varje berättelse, varje reflektion en förlängning av traumats arm. Varje ihågkommet ögonblick en länk till katastrofen, underordnad det övergripande, det ogripbara. Tiden stannar till en stund, för att rusa vidare på framstegets räls.

Berättelsen om staden nollställer tiden. Paradoxalt nog har denna nollpunkt en direkt länk till nuet. Sin glänsande självklarhet hämtar nuet ur det förflutnas avslutande. Master narrative sätter punkt, avslutar och påbörjar det nya (Arvastson 2005). Kompaniet, det allsmäktige river och bygger på nytt. Kriget stoppar framstegets ur, bränner, förvrider, urholkar och drar förbi. I tornadons öga står allt still.

Vad skulle det då återstå, om denna traumans Berättelse, om staden släpptes ur historiens inhägnad, om den kunde klä av sig sin fysiska fyrkantighet och avstå sina klara definitioner? Hur skymtar katastrofen bortom master narratives sökande efter kontext och mening, bortom nollställningen?

KYLSKÅPETS RUIN

Hon bladdrar snabbt i fotoalbumet, förbi de svartvita, förbi minnena; plockar upp två. "Här, det är ju inget att se, men ta dem. Du kan ta dem med dig."

Gatan ligger öde. Låga tegelhus står på parad under en svart himmel. I förgrunden ligger elledningarna i en rörig härva på trottoaren. I en horisont som känns oändligt långt bort skymtar dagsljuset, i ett misslyckat försök att övervinna den påträngande svärtan. "Det var precis när det började. Bombningarna. Jag tog kameran och stack ut. Det är vår gata det här. Asch, det är verkligheten inget att se! De hade träffat Bavardeh-cisternen. Du ser ju, det är nattsvart. Och här är vårt kök. Granaten hade slagit ner just i köket. Jag hade en bättre bild här någonstans." Snabbt, snabbt åker bilderna förbi.

En kylskåpsdörr står på vid gavel. Den turkosblå färgen skymtar bekant. "Det är mors kylskåp", förklarar hon igenkännande. Intill poserar den berömda tvättmaskinen och minnet av den gamla kvinnans skrynkliga händer i det bubblande vita skummet dyker upp. "Vi hade ju en tvättmaskin, så HÄR stor! Gud vare mitt vittne! Oj, oj oj, hur tiderna har blivit. Inte visste man att man skulle sitta här, timme ut och timme in, vid en tvättbalja! Bah!"

"Mor vill aldrig se bilderna." Tillskrynklad dyker den efterlängtnade bilden upp till slut. Abadansmuseets modernistiska kupol reser sig mot en bit skonad blå himlen. Brandens svarta moln rullar hotfullt fram över kalkputsade vita verandor. De intill liggande oljeledningarna har skruvat sig till oförmlighet.

Också kamerans frusna blick nollställer denna överklighet. Håller tillbaka det svarta molnet, förevigar oljerörens absurda dans. Brutalt deklarerar den: "Det är sant! Det har hänt. Nu äntligen har katastrofen kommit!" Kameran har bevittnat omvandlingens moment; det bekanta förvrids till oigenkännlighet och det självklara faller i bitar. Tjugofem år senare lånar kameran

ut sin blick, ger henne tillbaka hennes gata.

Men för henne har det svarta molnet rullat vidare, förstört, bränt, berövat. Hon nålade fast katastrofen på papper och hon förklarar: "Det är ju inget att se!" (Masoomeh och Zeynab, december 2004).

*

Fjärran från historien, skyltar tvättbaljan med sitt Kainmärkta trauma. Kylskåpet blir till ruinen som besöks i vardagens obarmhärtinga vandring bland det pågående förflutna. Traumat går inte att tvätta bort, kan inte sättas prydligt i dåtidens fack, låsas om, för att sedan göra sig av med nyckeln. Det är inte heller den minnesvärda souvenir, som tas fram och dammas av då och då. Historiens chock blir här inlemmad i det pågående, i det aktuella. Medan ämnet krig blir prydligt avgränsat i tid och rum, förklarat i en orsak och verkan-kedja, i evakueringarnas, eftergifternas och offensivernas termer, blir det ihågkomna kriget en ständig pendling; mellan vardagen och ruiner, mellan rutinen och det absurdas intrång, mellan det självfallna och det ofattbara. I Abadan blir staden till ruiner och ruiner till staden.

Ruiner med sin inneboende historia blir en del av det dagliga livet, en del av det pågående nuet. De bevistas, eftersom de inte kan undvikas. Hänsynslöst fyller de berättelsens traumatiska toppar, inte som några klart konstaterade objekt eller en förklarande kontext, utan som den självfallna chocken; det som har hänt och kan hända igen. Antropologen Kathleen Stewart konstaterar:

This, then, is history with a difference. Located in the tortured machinations of a local cultural

poetics in social use, it lies in a space uncaptured by master narrative searches for context, perspective, and the outlines of a linear truth. It arises out of moments of loss and threat without benefit of hindsight, and it draws close to its objects, fragmenting master narratives into images, "meanings" into haunting signs. Where a master narrative cuts through a swath of extraneous detail and gathers the "objects" at hand to the broad outlines of History as a sequence of events, local practices of re-membling follow the dense fabrications of luminous fragments and ruins that hit the place and leave it reeling. (Stewart 1996:96)

I det ständiga flödet av "chronotops", dessa toppar av chock och ödeläggelse, av nostalgi och hopp, pendlar berättelsen mellan det vardagligt konkreta och det förflutna traumat, konstaterar hon. Här omformas tiden till en pågående massa, ständigt i rörelse, ständigt reflekterande över ruinen, och vardagen som omger den. Här är vardagen en förlängning av gårdagen och gårdagen är lika öppen för tolkning som framtiden.

I det jagande traumat, söker berättelserna tecken, söker tolkningsramar för samtiden, utan att nödvändigtvis ge svaren. Så det berättade berättas och återberättas. Önskingarna, hoppet men även sorgen över förlusten repeteras; byter skepnad, men förblir en del av den kulturella gemenskapen. I anekdoter såväl som ofrivilligt och frivilligt uppdykande minnen, i uppbrotten av de stora historiska sanningarna, av den linjära tiden, tar staden form som en ständig omtolkningsprocess, som en kameleont på dagens nymålade yta. I fragmenten av en historia, i spillrorna efter denna tornados färd, kapslar man således in sin melankoli, sin egen saga om katastrofens närstående ankomst till det pågående.

*

Grönskan ligger som ett betryggande
hölje och kupar in Oljehögskolans lilla
oas, mitt i den gassande solen. Högt reser
sig klocktornet över de gröna kronorna

och deklarerar den linjära tidens despoti.
Vi parkerar intill grindstugan. Strängt
och faderligt deklarerar det solbrända
ansiktet och de djupa pannvecken: "Inga

Abadan 2004. Foto: Fredrik Ericsson.

foton!” Vaktens blick glider trött vidare över de två medelålders herrarnas av iver och entusiasm fnitterfyllda och rastlösa gestalter. Nog hör nostalgitrippen till vardagen här.

Med långa kliv leder mina ledsagare mig, genom den blomsterprydda gången, till högra flygeln. ”Här hade vi våra lektioner! Det tekniska gymnasiet lektioner hölls just här borta. Den andra flygeln var skola för vuxna. Du vet, vuxna arbetare som pluggade engelska. Man hade större chans att bli tjänsteman då, så det var många som gjorde det. Pluggade engelska efter skiftet, på kvällarna. De flesta kunde inte ens läsa på persiska ju! Men engelskan var nödtvungen.”

Den tunga och välfernissade ekdörren sätter dock stopp för vidare erövringar. Glasrutorna avslöjar klassrumsdörrarnas prydliga parad i den mosaikklädda korridoren. En liten klunga av fjunprydda ungdomlingar närmar sig den besvikne mannen som med handen som skydd för ögonen, försöker få en skymt av korridorens innandöme.

”Är ni härifrån? Från Abadan?” Ansiktena öppnas upp med leenden och händer sträcks ut, till det jakande svaret. ”Inte nog med det. Jag är det här universitets ’barn’!” deklarerar den besvikne stolt. ”Varför sa du inte det med en gång? Herr Hassani [vakten] han gör sig bara till! Försöker se läskig ut. Jag kan hämta nyckeln om du vill se in. Hade ni klassrummen därinne på den tiden? Vi läser i huvudbyggnaden numera, den där borta. Ska jag hämta nyckeln?” Vår ständigt växande skara rundar blomsterrabatterna och utbytet av minnen blir allt intensivare. Ivrigt jämförs klassernas utplacering då och nu, omformningen av utbildningarna och den utbytta lärarkåren. Suckande berättas det om den gamla goda tiden, med

resestipendier till England och USA och de nuvarande praktikplasterna och det förfallna raffinaderiet.

”Till minne av martyr Tondgoian” lyser rött ovanför Vuxenskolans flygel. ”Så nu döper de efter honom också?! Inte lät han oss lämna stan, den människan. Vet du vem han var? Oljeminister! Och så vägrade han att tro att vi var omringade. Alla måste vara på sina tjänster, annars skulle det bli krigsrätt. Så de bombar dag och natt, och raffinaderiet går på för full fart! Att irakierna hade omringat stan, ville han inte höra talas om. Den idioten! Så vill han själv åka hit och se att allt är så bra. Och vad gör han om inte åker rakt genom de irakiska styrkorna?! Jodå, nog tog de honom och dödade honom. Martyr Tondgoian! Visst var han *tondgo* [rapp i munnen] alltid! Men vi fick gå kvar här, hela kriget. Som om de någonsin lär sig något. De bestämmer och det ska lydas.”

Han skakar på huvudet, suckar och blickar ut över ruinen som skymtar utanför den gröna oasens portar. ”Ser du? Det var utbildningsdepartementets regionkontor, det där. De bombade det redan första veckan. Över femtio dog. Alla lärare, all utbildad personal. Det var mitt på dagen. Så alla dog.”

Bråten, väldiga betongklumpar och förvridna stålbalkar ligger utspridda över den lilla tomten. Ovanför dem reser sig väldiga av rost kopparfärgade balkar mot skyn. I en femkantig stjärna förenar de sig i illusionen av en kupol. Inga högar med tegel, ingen cementblandare, inte ens någon spade, förebådar en närstående förkroppsligande av detta skelett till minnas tempel (Hashem och Hassan, 4 december 2004).

*

Katastrofen är närstående. Historien har brännmärkt. Den kan brännmärka igen. Den går vidare. Det melankoliska sökandet efter död och ödeläggelse, efter nostalgins ömma punkter, efter moment av desillusion, strävar inte efter uppgivenhet. Det häcklar inte bara historien, skriver inte endast sitt eget drama om hjältedåd och gudomliga bestraffningar, för att predika sensmoral. Det söker inte nödvändigtvis svaren. Avbrotten förblir inga nollpunkter.

Katastrofens berättelser går hand i hand med själva berättandet om denna, den egna historien. I Abadan är den bindande länken inte den katastrofala historiens framfart, utan berättandets melankoliska gemenskap. I de jagande bildernas sällskap, föder man drömmar om befrielse. Så man söker och man söker åter. Efter dessa tecken för den avlägsna, den närstående katastrofen. Katastrofen som inte dog bort i förflutnas abstrakta nollpunkt, utan skymtar ständigt i nuets bindande länk av berättelser.

PARKBÄNKEN I RUINEN

När jag var liten brukade jag och farmor leka en liten lek. Fotoalbumet med sina slitna och exklusiva sammetspärmor togs fram. Ytterst försiktigt fick man blåddra cellofanklädda blad, bakom vilka främmande ögon från en svartvit tid stirrade i väntan på igenkänning. Rad efter rad av propert klädda, kammade ungar, poserande med fotbollslagsmanér i den väldiga aulan eller sittande på numrerade rader i matsalar.

Och här skulle man känna igen honom. Det solbrända ansiktet, de mörka ögonen och det kortklippta håret, ett bland hundra andra. Den markerade nästan fyrkantiga

hakan lärde jag mig dock snart att leta efter. Han log, sträckte på halsen, alltid medveten om kamerans närvaro. "Oljelägret, i matsalen, 1965", "Till minne av Oljelägret, i keramikverkstaden, 1964", "Klass A3, Tekniska linjen, Oljegymnasiet, 1965–1966".

"Han var längst, alltid längst av dem alla!" brukade farmor sucka. Sedan packade hon ner allt ytterst försiktigt i det hemsnickrade skåpet, enda kvarvarande möbelen från kriget, och låste det noga. Nyckelknippan bar hon med sig överallt. "Det var inte att lita på folk på en flyktförläggning!" Båda sönerna, vänsteraktivister och fackföreningsorganisatörer, hade avrättats i den islamska revolutionens kölvatten. Huset hade gått förlorat i ett pågående krig mellan Irak och Iran. Och farmor, hon bar sin nyckelknippa, sina inlåsta minnen tryggt runt halsen.

*

Abadan 1973. Ännu ett gäng framför kameran, en aning rörigare. Vissa propert klädda, andra inte. Vissa poserande, andra skrattande. Knuffar utdelade, meningar hängande i luften. Ansiktena lysande till och med i sitt allvar av artonårsålderns nyförvärvde frihet. En självutlösande kameran blick på den sista skolavslutningen utanför skolans murar.

I relief mot den gråa himlen står kulspetspennans utdelade slag. Elva ansikten är avprickade. "De lever än", deklarerar han. "Jag har hittat många av de här i utlandet." Som små vågor rullar rynkorna ihop sig, kring de koncentrerat kisande ögonen.

Den markerade hakan sträcker upp halsen rakt mitt emot kameran. Han har ingen blå prick över sig (Maziar, november 2004).

Stilla, emellanåt stum, träder den fram. Bilden i bilden. Det blåa avprickandets språk. Hur blir det åtkomligt? Hur blir det tydligt? Minnen som inte uttalas men likväl existerar. Staden som trollas fram ur minnenas hemliga vrå. Och som likt ödemarkens damm skingras. Sakta makar den sig en plats i de stora berättelsernas stad.

I bragderns och katastrofernas skymda trygghet sjunger den en stilla melankolisk sång om förluster och drömmar. Den stör historiens raka linje, trollar bort dåtiden i en pågående nutid. Den skyr klara skiljelinjer och avslutningar. Längtar till återkomstens, till tolkningarnas fria vyer. Här, i berättandet, hellre än i modernismens klara framstegslinje, hellre än industrins uppgång och fall, än historiens bergochdalbana och krigets fador, träder staden fram, som en kulturell gemenskap av sökande efter tecken. Här mimar platsen till en stad. I denna stad är traumat den besegrade förföljaren. Den som tas i berättelsens tjänst och den som jagar berättaren.

I Abadan pryds således de ruiner som kantar huvudgatan med parkbänkar. I avbrotten mellan huslängor, inramande den engelska stadsplaneringens raka strikta gator, kan man sätta sig på en stenbänk, med sönderbombat tegel som matta och i skuggan av en halvt raserad husvägg se på det livliga köpsläendet på shoppinggatan.

History, then, we might say, arises in the present. Grand causes and ultimate consequences gather themselves around the everyday in the trembling space/time where the question of "meaning" finds itself caught in a signification that is at once contingent and receptive, overwhelming and inconclusive, tactile and uncertain.

The past, like the future, comes and goes, drifting in and out of vision, but it haunts things

until there's no telling what might happen and what people might do. (Stewart 1996:116)

LITTERATUR

- Arvastson, Gösta, 2005. "The Zulu Dimension." I: *Cultural Studies – Critical Methodologies*, vol. 5 nr 3:2005, s. 402–410.
- Chakrabarty, Dipesh, 2000. *Provincializing Europe – Postcolonial Thought and Historical Difference*. New Jersey: Princeton University Press.
- Ehsani, Kaveh, 2003. "Boom & Bust – Social engineering and the contradictions of modernization in Khuzestan's oil company towns, Abadan and Masjed-Soleyman." I: *International Review of Social History*, nr 48:2003, s. 361–399.
- Gilroy, Paul, 2005. *Postcolonial Melancholia*. New York: Columbia University Press.
- Högdahl, Elisabeth, 2003. *Göra gata – Om gränser och kryphål på Möllevången och i Kapstaden*. Hedemora: Gidlunds.
- King, Anthony D., 1976. *Colonial Urban Development – Culture, Social Power and Environment*. London: Routledge & Kegan Paul.
- Longhurst, Henry, 1959. *Adventure in Oil – The Story of British Petroleum*. London.
- Myers, Garth Andrew, 2003. *Verandahs of Power – Colonialism and Space in Urban Africa*. New York: Syracuse University Press.
- Spivak, Gayatri Chakravorty, 1999. *A Critique of Postcolonial Reason – Toward a History of the Vanishing Present*. Cambridge: Harvard University Press.
- Stewart, Kathleen, 1996. *A Space on the Side of the Road – Cultural poetics in an "Other" America*. New Jersey: Princeton University Press.

SUMMARY

Local Poetics of the Trauma

Justifying its existence and acts as a part of a civilizing and modernizing mission; the colonial order has made a deep mark on definitions of history in colonized regions. Here the history is often described as a series of zero-points, of completed phases on the civilization-ladder for moving on toward a concrete Modernism. In this kind of hi-

story general trauma, such as drastic interruption of the modern line of progress, is often a landmark for the zero-point. Individual trauma however is subordinated this process. This article aims to illustrate how the personal trauma is used in the local cultural space, as a continuous form of remembering. Here the trauma is rather fragmented, searching but not for context or meaning. The searching

itself, the act of telling and repeating the trauma, produces an own cultural space of melancholic history-telling. In this history the zero-point is rather a continuous breaking up of the linear time and truth. The trauma, the past is rather a process of reinterpretations, of returns. Throughout its traumas a local culture justifies its existence, tells its own history in the shadow of a modern history.